

HELSINGBORG

Stadsbyggnadsförvaltningen
Enheten för miljö och livsstil, Miljöverkstaden

Lärrarhandledning till naturpunkt ÄTTEHÖGEN

Syftet med naturpunkten är att eleverna utvecklar kunskaper om historiska sammanhang. På naturpunkt Ättehögen får eleverna observera och göra enkla fältstudier i sin närmiljö. De får en kronologisk överblick över hur människan genom tiderna utvecklat platsen och det material som finns här.

De får också fundera på och diskutera vilken betydelse förutsättningarna i naturen och miljön som mark, vatten och klimat har för befolkning och bebyggelse och hur resurserna har påverkat valet av plats för till exempel bosättningar. Levnadsvillkoren för barn, kvinnor och män under olika tidsperioder tas också upp. Eleverna får analysera likheter och skillnader mellan olika tidsperioder och får dra slutsatser om hur detta påverkar livet idag och i framtiden.

Lämplig utrustning

Litteratur: Faktabladet, valfria historieböcker, Helsingborgs stads lexikon (digitalt).

Material att ta med: Faktakort, Faktablad, mall till Tidsperioder, och olika kartor (bifogas i slutat på lärrarhandledningen) samt magnet, penna, kamera eller mobil för dokumentation.

Arbetsmaterial

Uppgiftsbladet hittar du på

<https://miljoverkstaden.helsingborg.se/miljoverkstadens-pedagogiska-material/>

och övrigt material finns länkade i slutet på lärrarhandledningen..

Tidsåtgång: 2-3 timmar plus för- och efterarbete i skolan.

Så här kan ni lägga upp arbetet på naturpunkten

Utgå från uppgiftsbladet till naturpunkt Ättehögen. Detta är indelat i fyra delar: Tidsperioder, Resurser, Platsen och Framtid.

Arbeta med en del i taget och besvara frågorna genom att undersöka området och studera skyltarna på Naturpunkten.

Eleverna kan med fördel arbeta i sex smågrupper.

Praktiskt utförande

Tidsperioder

Jämför de olika tidsperioderna Jägarstenålder, Bondestenålder, Bronsålder, Vikingatid, Industrialism och Nutid genom att dela in klassen i sex olika grupper.

Varje grupp får studera alla perioderna utifrån var och en av följande aspekter (använd gärna bifogat uppgiftskort):

1. Boende – Hur såg bostäderna ut? Var de samlade eller utspridda?
2. Transporter – Hur förflyttade sig människor till vardags och på längre resor?
3. Tro – Hur uppfattade människorna livet, döden och högre makter? Vilka spår av detta kan vi se?
4. Organisation – Hur många bodde i området? Vem bestämde? Fanns det flera nivåer på vem som bestämde? Gick barnen i skola?
5. Mat– Vad fanns det i närområdet som människorna kunde äta vilt och odlat/uppfoöt? Vad kunde de producera själva och vad fick de från andra områden? Hur var klimatet?
6. Teknik– vilka tekniska framsteg gjorde människorna under denna tidsperiod? Vilket material hade de och kunde använda?

Låt eleverna ta hjälp av skyltarna på naturpunkten.

Gå igenom vad eleverna kom fram till och lägg till fakta om det behövs. Börja med Jägarstenåldern och låt alla grupper få redovisa. När ni gått igenom alla tidsperioderna har eleverna fått en överblick över vad som hänt på platsen i stora drag.

Platsen

Förslag på inledning:

För att eleverna ska lära känna platsen och vilka förutsättning i form av resurser de första människorna hade som kom hit kan övning "Tummen" fungera bra som inledning. Samlas en liten bit från naturpunkt Ättehögen och låt eleverna arbeta i smågrupper. Varje grupp bygger ett skydd/bo/hus till en liten figur stor som en tumme (pedagogen kan rita ögon, näsa och mun på sin tumme för att illustrera storleken) med hjälp av naturmaterial på platsen. Se till att tummen kan få vatten, värme, mat och annat som uppfyller våra behov. Försök begränsa tiden de arbetar men utan att begränsa deras kreativitet. Diskutera och fotografera elevernas byggen för att kunna återkoppla till övningen på skolan. Avsluta med att eleverna får lägga tillbaka materialet där de hittade det.

Fortsätt med att undersöka tre olika platser i området; Ättehögen, Vindmöllan och Höghusen, genom att elevgrupperna får gå runt, uppleva platserna och svara på frågorna på uppgiftskorten. Platserna representerar olika tider och har olika resurser, till exempel platser som kan ses på långt håll, har mycket vindenergi och/eller där det finns mark att bygga på.

Resurser

Vilka resurser har använts under olika tider och vilka resurser används idag, av det som finns i området? Det kan vara sådant som växter, djur, marken, grundvattnet eller något annat. Vilket kunnande behövde människorna för att leva här? Även läget var viktigt till exempel ur försvars- och transportsynpunkt.

Låt eleverna arbeta i tvärgrupper (från de grupper ni använde under tidsperioder). Eleverna får nu undersöka Ättekullaområdet inklusive södra delarna av Helsingborg för att se hur människorna under tidens gång har löst de olika aspekterna: Boende, Transporter, Tro, Organisation (samhällsstruktur), Mat och Teknik. Låt dem också fundera på om det var skillnader mellan vuxna - barn, män - kvinnor, rik - fattig osv. Eleverna kan använda sig av skyltarna, faktabladet och läroböcker om hur det var att leva under olika tidsperioder. Detta moment kan med fördel göras på skolan.

Förslag på områden som eleverna kan undersöka:

- Grupp 1. Raus by och Raus kyrka.
- Grupp 2. Pålstorps by och Örbyfältet och Görarps mölla.
- Grupp 3. Råå samhälle och Råå hamn.
- Grupp 4. Köpinge by och Motorvägen och Ramlösa hälsobrunn.
- Grupp 5. Raus station och Raus stenkärlsfabrik och Folkets park.
- Grupp 6. Ättekulla och Pestkyrkogården och Raus norra.

På faktabladet som är bifogat finns information om platserna.

Platserna kan berätta om olika viktiga skeenden under historiens gång. Redovisning kan ske i form av text, bilder, foto, filmer eller dramatiseringar. Låt gärna eleverna sammanfatta i en tidslinje med händelser från platsen.

Framtid

Hur skulle området kunna användas i ett energi- och resurssnålt samhälle i framtiden? Vilka intressekonflikter finns det i området?

Låt eleverna diskutera och argumentera för och emot olika påstående eller låt eleverna skriva argumenterande texter utifrån olika intressegrupper.

Förslag på dilemman att utgå från:

- Bevara Ättehögarerna eller bygga fler bostäder på platsen?
- Låta Ättekulla naturreservatet finnas kvar eller bygga en solcellspark på platsen?

- Låta naturreservatet finnas kvar eller plöja upp marken för att göra åker att odla mat på?
- Bygga ut Österleden för att underlätta för biltrafiken till centrum?

Tips! Se skylt om Morgondagen.

Bilagor

1. [Flygfoto över Ättekulla](#)
2. [Kartor över området: 1700-tal till 2000-tal](#)
3. [Uppgiftskort Tidsperioder](#)
4. [Uppgiftskort Ättehögena, Vindmöllan, Höghusen](#)
5. [Faktablad](#)
6. [Grön musik](#)

Förslag på mer litteratur (digitalt)

- Helsingborgstraktens förhistoria av Kristina Jennbert
- Skötselplan Ättekulla

Koppla arbetet på naturpunkt Ättehögen till Helsingborgs övriga pedagogiska program

- Besök på Fredriksdals muséer och trädgårdar tex tema Stenålder och Historiskt besök
- Besök på Dunkers, till exempel På gränsen
- Maltes stadsvandring
- Kultur i skolan t.ex. tema Barns levnadsvillkor förr och Folk och få på Lillarydsgården

